

NAPREJ

Glasiló jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen ponedeljka vsak dan dopoldne.

Uredništvo in upravníštvo v Ljubljani, Franč šškanska ulica št. 6,
1. nadstropje, Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 30.—, za pol leta K 15.—, za čéirt leta K 750, za mesec K 250. Za Nemčijo celo leto K 33'60, za ostalo tujino in Ameriko K 42'—, Posamezne številke po 10 vinarjev.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije za list so poštnine proste.

Inserati: Enostopna petít vrstica 30 vin.; pogojem prostor 50 vin.; razglaš in poslano vrstica po 60 vin.; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Štev. 13.

V Ljubljani, nedelja dne 29. julija 1917.

Leto I.

Lloyd George

ob obletnici proglasitve belgijske neodvisnosti.

K. B. London, 23. julija. (Reuterjevo poročilo.)

Proslavo obletnice proglasitve belgijske neodvisnosti je vporabil Lloyd George, da se izrazi o vojnem stanju in obenem odgovori prvemu govoru novega nemškega kanclerja v „rajhstagu“. Angleški državnik je izvajal:

Belgija in neodvisnost Evrope.

Zbrani smo danes na obletnici proglasitve neodvisnosti naroda, ki si je stekel nevenljivih zaslug v službi za neodvisnost Evrope. Svet nikdar ne pozabi služb, ki jih je izvršila Belgija za mednarodno pravo. Polovica velikih bitk v poslednjih stoletjih se je izbojevala na njenih tleh. Belgija so vrata med osrednjimi oblastmi in zapadom. Nek moderni državnik se je oprijel načrta, da postavi Belgijo izven vsakih omejitev in da tako ohrani svobodo Evrope, da namreč onemogoči bojeviti Franciji, da bi ta razrušila Nemčijo, bojeviti Nemčiji pa, da bi uničila Francijo. Belgijski nevtralitetni dogovor je bil en izmed skupnih kamnov evropskega prava. Belgija je bila čuvarica pri vratih evropske svobode, najvišja, najtežavnejša, najnevarnejša služba, ki se je kdaj izročila kakemu narodu. Belgijci so zvesto in lojalno izpolnjevali svojo dolžnost napram Evropi. Omenil bi zgodovinski spis, ki tvori del svetovne zgodovine: Odgovor belgijske vlade nemškemu ultimatumu. Nič ne ugotovi jasneje in sicer ne samo dolžnost Belgije napram Evropi, ampak tudi način, kako je Belgija izpolnila to svojo dolžnost. Ako bi bila sprejela belgijska vlada predlog, ki se ji je napravil, bi bila žrtvovala čast naroda in bila bi izdala svojo dolžnost napram Evropi. Velik odgovor! In dan je bil v veličastni obliki.

Predlog morilca.

In kakšen je bil nemški predlog? Bil je predlog morilca, ki se približa možu in mu reče: „Odpri mi svoja vrata, da zamorem oropati tvojega mirnega soseda“. Kakšen čút pač morajo imeti možje, ki komu predlagajo tako podlost? Belgija je kot častivreden narod z zaničevanjem odklonil ta predlog in njega ime slovi vekomaj v svetovni zgodovini. Ali Belgija je za to trpela, da je izpolnila svojo visoko dolžnost in svojo visoko službo. Trpela je pod nebrzdano divjostjo osvojevalca, mož, ki so v Franciji in v Belgiji učinili grozote, kot jih bolj rafinirano ni mogel izvršiti Atila, piratov, ki potaplajo neoborožene trgovske in potne ladje in pri tem utaplajo žene in otroke. Njih besnost se je tri leta osredotočevala v Belgiji. Tri leta tlačanstva, ponižanja, suženjstva, bojani in strahu pred smrtjo.

Bodoča Belgija.

Ali Belgija postane večja kot je bila kdaj poprej. Njene žrtve postanejo njena vzgoja, njena vztrajnost postane njena rešitev. Kot pravi njen junaški kralj: „Deželo, ki se sama brani, spoštujejo vsi. Ta dežela ne bo propadla“. Ceo tri leta strahu pred smrtjo niso dolga v življenju naroda in spas Belgije pride gotovo. Toda kadar pride, mora biti spasištev popolna. Francija jej to dolguje, Anglija jej to dolguje, civilizacija sveta jej to dolguje, da bo spasištev Belgije, popolna, kadar pride.

Novi nemški kancler.

Ali mi imamo medtem novega kanclerja v Nemčiji. Junkerji so vrgli starega kanclerja s svojo „cunjo papirja“* v koš in tam ležita sedaj drug pri drugem. Ne bo nam dolgo čakati, ko jima sledi junkerstvo.

Kakšno upanje za mir zveni iz njegovega govora? Jaz menim: Za časten mir, za

* „Cunjo papirja“ je imenoval prejšni kancler ob izbruhu vojne mednarodne dogovore.

edino možen mir. Spreten govor je to, govor, ki se obrača na vse strani. Vsebuje stavke za one, ki si resnično žele miru, mnogo stavkov. Ali tam so i stavki, ki jih bodo razumeli vojaški krogi v Nemčiji. Stavki o zavarovanju nemških mej. To so stavki, s katerimi je bila anektirana Alzacija - Lorena; to so stavki, ki napajajo od leta 1914 sem Evropo s krvjo; to so stavki, ki bodo, če še morejo upati, anektirali Belgijo in Kurlandijo, stavki, ki bodo Evropo tekom generacij zopet vrgli v potok krvi, če se teh stavkov ne iztrebi na bojiščih. V govoru so stavki za demokratično misleče može.

Kancler hoče poklicati može iz „rajhstaga“, da sodelujejo z vlado. Možje vseh strank naj celo vstopijo v urade. To je bilo določeno za demokratičen čút Nemčije. Ali v govoru so bili tudi stavki, da zadovolje junkerje, stavki, ki so napravili druge brezpomembne. Naj ne bo stranke, ki bi imela imperialistične pravice. Da, poklicali bodo može iz „rajhstaga“ v urade, ali to ne bodo ministri, ampak pisarji. To je govor moža, ki ne izpusti iz oči vojaškega položaja. To si naj zapomnijo aliranci Rusija, Anglija, Francija, Italija in vsi drugi.

To je govor, ki se ga da izboljšati z izboljšanjem vojaškega položaja in če Nemci dobe na zapadu, če na vzhodu uničijo rusko armado, če njihovi prijatelji Turki zapode Angleže iz Mezopotamije in če podmorski čolni potope več trgovskih ladji, potem pomeni ta govor, verujte mi, aneksije krog in krog in močnejšo utrditev vojaške avtokracije kot kdaj prej. Če pa nasprotno zapodimo Nemce na zapadu nazaj in jih posvarimo na vzhodu in če imajo njih prijatelji, Turki, v Bagdadu neuspehe in če izpodleti podmorskim čolnom na odprtem morju, potem je govor ravno prav. Mi vsi moramo pripomoči k temu, da napravimo iz njega dober govor. On vsebuje možnosti, da postane izvršten govor. Pomagajmo kanclerju; posodimo novemu kanclerju svojo pomoč, da dvignemo njegov govor k resničnemu uspehu. Trenotno pa

LISTEK.

Dovelj moritve!

Ko je pričelo tretje vojno leto, je napisal Švicar Borngräber plameneč oklic na narode in voditelje Evrope. Sedaj, ko stopamo v četrto vojno leto, je njegov oklic še vse bolj upravičen in ga zato objavljamo. Glasi se:

Dovelj moritve! Vi pripravljate milijonom smrt — ne, vi morite milijone in milijone! Kajti s krikom enega umirajočega, zavpijejo: Matere in očetje, ogoljufani za miren večer svojega življenja, soproge in neveste — in one, ki bi to še lahko postale — ogoljufane za svojo življensko srečo, za zarjo svojega življenja ogoljufani ubogi, stradajoči otroci. Spogledom enega umirajočega človeka umre tisoč in tisoč kali življenj in življenske sreče. Vi, ki divjate drug proti drugemu; Ali ne vidite tega v pogledu enega umirajočega? Vse človeštvo zakriči s krikom enega umirajočega — ali ne slišite?

In vi, ki ste imeli moč — ne poguma — da ste uprizorili to klanje! Vi, ki imate moč — zakaj tudi nimate že enkrat poguma — da končate to klanje? Ali ne slišite, kako preklinja človeštvo s krikom enega umirajočega? Muke enega samega na vseh vaših poljih časti tehtajo več nego vsi vaši samoljubni fantomi, vsi vaši interesi, vsi vaši zastareli ideali — brezbožni cilji, s katerimi varate slepce. In če še vedno nočete slišati tega človeškega klica na pomoč: „Dovelj moritve,“ tedaj se strne ta grozni krik iz milijon ust v orjaško postavo, dvigne se iz vseh krvavih poljan sramote in ta orjaška postava, silnejša kakor vi in prežeta z bolj peklensko močjo kakor jo imate vi, zadavi vas in vaše otroke.

Zato še enkrat: Dovelj moritve! Spomnite se vendar, da je zmišl življenja življenje samo! Dovelj bridkosti! Občutite vendar, da je vrednost vsega delovanja le v plodonosnem zidanju! Spoznajte vendar, da zmaguje v vsem svetovnem dejanju le resnica! Dovelj ščuvanja! Dovelj sovraštva! Občutite že vendar, da se imenuje to, kar je božanskega v vas — ljubezen!

Duh ljubezni vam je prinesel vašega boga in dejal: Ljubite svoje sovražnike! Vaš duh laži je popačil tega boga. Oni, čigar ime zlorabljate vsako uro med svojim moralnim rokodelstvom, ali je to bog ljubezni? Ne bog ljubezni, temveč malik zlega, Bal krvi!

Ljubezen združi človeka s človekom, ljubezen ustvari človeka, vzgoji človeka — da, ko bi ga bili le vzgojili k ljubezni! Da ne bi bili vcepljali že od vsega začetka vašim otrokom po vaših šolah smrtonosega strupa! Da bi jih ne bili učili vedno in povsod le eno s staro vzhičenostjo: „Za našo čast!“ Ali: Pomisli, da si Nemeč, da si si vladanje ustvarjeni Anglež, da si Italijan, da si Rus, in kakor se imenujejo že vsi minljivi prikazi človeške zgodovine. Rajši bi jih učili namesto tega večno resnico: „Glej, človek si! In oni tam je tvoj brat!“ Zato ne zaničujem tega, kar ga razlikuje od mene, temveč ga poizkušam razumevati z ljubeznijo! Ne ponašaj se s svojimi nacionalnimi prednostmi — če jih imaš, tedaj jih posreduj drugim, ampak z ljubeznijo in prijaznostjo. In če že mora biti tako, vi veletrgovci, da si osvojiti vsi na vsak način svetovni trg: Te-

pomeni, da je vojaška stranka dobila premoč. Jaz bi izrek, ki sem ga napravil prej, ponovil v drugi obliki. Kak način vladanja si Nemci izberejo, da jih vlada, to je edina zadeva Nemcev, toda kakšnemu načinu vlade zamoremo mi zaupati, da sklenemo ž njo mir, to je naša stvar. Demokracija nima nobenih garancij za mir. Če jih v Nemčiji ne moremo dobiti, potem si moramo zasigurati druge garancije kot nadomestilo. Govor nemškega kanclerja kaže po mojem mnenju, da so se odločilni krogi v Nemčiji trenutno odločili za vojno. In v onem govoru ni nobenega upanja za Belgijo. Niti se je ne omeni. Izraževanje govora pa je nasprotno poln pretnje za Belgijo. On zavaruje nemške meje. On vzame v stran Mec in Strasburg in vzame si in postavi Anverso pod nadzorstvo. To ni nobeno razveseljivo in dobro predznamenje za Belgijo. Ali to je potrebno, da se zasigurajo gospodarski interesi Nemčije. To pomeni, da četudi zopet upostavimo Belgijo, bo ta upostavitve laž in prevara. Aliiranci so odločeni, da se mora Belgija zopet upostaviti kot svobodni neodvisen narod. Belgija mora biti narod, ne pa varstveno ozemlje. Mi ne smemo imeti Belgije, ki jo je razdal pruski meč. Žezlo mora biti belgijsko, meč mora biti belgijski, nožnica mora biti belgijska in duša mora biti belgijska.

Lažniva demokracija za Nemčijo.

Jaz sem čital govor, kot je bila moja dolžnost, bral sem ga enkrat, dvakrat, trikrat, da bi v njem vsaj nekaj našel, iz česar bi zamogel črpati upanje za konec te krvave vojne, in jaz najdem v njem lažnivo belgijsko neodvisnost, lažnivo demokracijo za Nemčijo in lažnivo mir za Evropo. In jaz pravim, Evropa ni žrtvovala milijonov svojih hrabrih sinov, da napravi tla, ki so posvečena od njihove krvi, za svetišče laži in prevare. Kancler skuša svoje ljudstvo vzpodbuditi in osrčiti s tem, da ga opijani z iluzijami, in Nemčija bo spoznala, da so bili njeni novi upi ravnotako iluzije, kot prejšnji, ki so se razkadili. Boj šestih tednov: To je minulo. Hoteli so se ogniti blokade z otvoritvijo poti v Bagdad, da bi prišli k pomožnim virom sveta, to je minulo. Kje so napadi s cepelini? In sedaj so Turki in podmorski čolni. Oboji so enako barbarični in pristojajo dobro drug k drugemu.

Boj s podmorskimi čolni.

Podmorski čolni naj napravijo Anglijo nezmožno za boj. Vsled napadov podmorskih čolnov ne moremo več dolgo vztrajati po besedah nemškega kanclerja. No, jaz sem žalosten, da mu moram ob pričetku njegove poti

pripraviti razočaranje. Ali resnicoljubnost me sili, da to storim. Počasi, ali sigurno povečavamo svojo produkcijo in zmanjšujemo svoje izgube na morju. V aprilu so upali na triumf. Ozirati se zamorejo nanj kot na lavorjev vesec črnega praporja. Od takrat dalje smo imeli še daljše dni, ki so nam naše težave na odprtem morju izredno povečali. Ali če tudi so bile naše bojzani za te letne mesce velike, smo vendar polagoma zmanjšali naše izgube. Če tudi imamo samo tri tedne meseca julija za seboj, vidimo, če primerjamo te tri tedne z odgovarajočimi tremi tedni aprila, da nismo izgubili toliko ladij kot v aprilu. To ni vse. Ladjedelstvo je usodepolno nazadovalo v zadnjih dveh letih. Ali to leto bomo izgotovili štirikrat toliko kot v zadnjem letu.

Jaz bi nemškemu kanclerju predložil sledeča dejstva, da mu pomorem, da poda svojim izrekom pravilno razlago. V dveh poslednjih mesecih tega leta bomo izgotovili toliko ladij, kolikor smo jih izgotovili vseh 12 mesecev prejšnjega leta. **Mi smo počasen narod, ki se ne poprimemo hitro kake stvari, ali težko nas je poraziti, kadar pričnemo.** In jaz mislim, da so Nemci podcenjevali naš račun, našo marljivost in našo odločnost. Zmanjšane izgube in povečano proizvodnjanje izpolnita vrzel.

Anglije ni mogoče izstradati.

Ali izstradali nas bodo! Dejali so tako! Vzpodbudili so svoje stradajoče ljudstvo s takimi trditvami. Pravijo, da nam, ker smo se daj v zadregi, ničesar ne bo preostalo. Obžalujem, da moram še enkrat razočarati kanclerja, ali jaz moram povedati resnico; mož, ki je premier — minister, je dolžan, da to stori: Daleč smo v stran od tega, da bi nas izstradali, naše zaloge živil so za l. 1917/18 zasigurane in to vsled prizadevanja kontrolorja za živila in kontrolorja za plovbo. Jaz ne verjamem, da naj ljudstvo naše dežele podvoji svoje odmerke. Preskrba je zasigurana na podlagi sedanje porabe, ki se že ne sme povišati. Sedaj ukrenemo vse potrebno za obdelovanje zemlje, ki naj zasigura živila za l. 1918, celo za slučaj, če se povečajo izgube. To so zelo pobijajoča dejstva, ali mi jih moramo omeniti. Mi smo svoj uvoz zelo bivstveno za več milijonov ton omejili, da štedimo s svojimi ladjami. Ljudstvo naše dežele še ni okusilo pomanjkanja, ki se zamore primerjati s onim, ki ga je pretrpelo nemško prebivalstvo skoro dve leti. In mislite, resno, da je britski narod manj zmožen, da prinese žrtve za svoje svobodne naprave? In

to požrtvovalnost imamo v rezervi, če izpodleti letošnja žetev. Jaz ne želim, da gojite kake napačne iluzije, da napravite Britanijo nezmožno za boj, preden ne bo upostavljena svoboda vsega sveta.

(Konec prih.)

Jugoslovanski klub.

Ko so se združili vsi jugoslovanski državni poslanci v enoten klub, je pozdravil slovenski narod to dejstvo z veseljem. Novo upanje se je zbudilo v vseh, ki so z žalostnim srcem zasledovali, kako je padal ugled slovenskega naroda, kako zaničljivo so ga odpravljali povsod. Jugoslovanski socialni demokratje smo se vzradostili skupnega nastopa jugoslovanskih zastopnikov ljudstva in pričakovali smo boljših dni, meneč, da so dogodki v domovini v triletni vojni dobi izpremenili prej poslušne vladne služabnike, kakršni so bili naši poslanci vselej, v zveste, odločne služabnike narodove volje, o kateri so pač dobro vedeli, po čem stremi.

Na seji poslanske zbornice 30. maja so nastopili jugoslovanski poslanci z deklaracijo, zahtevajoč združitev jugoslovanskih narodov v avtonomno skupino pod vlado Habsburžanov. Deklaracija je izzvala presrčen odmev med vsemi Jugoslovani. „Slovenec“ in „Sl. Narod“ sta zatrjevala dan za dnem, da obeta odločni nastop jugoslovanskih poslancev lepšo bodočnost nam vsem. Verjeli smo to, verjeli še tem rajše, ker so se pričenjali takrat tudi ožji stiki med Jugoslovanskim klubom in Češkimi svazom. Govorniki Jugoslovanskega kluba v državnem zboru — dr. Krek, dr. Ravnihar, dr. Rybař i. t. d. — so se v vsakem govoru ozirali na deklaracijo. Veselo pričakovanje je zavladovalo doma, vroče želje so navdajale vse, da ne bi krenil Jugoslovanski klub iz opozicionalnega stališča na stranska pota mešetarjenja, da ne bi dajal nikakršnih koncesij nobeni vladi, ki ne prizna brezpogjno deklaracije. Ko so strmo glavile združene slovanske stranke Clamov kabinet in niso hotele glasovati za proračun, ki bi ga zastopala Clamova vlada, je bilo doma vse prepričano, da ostane takratno razmerje med vlado — pa naj bo načelnik vlade Peter ali Pavel — in Jugoslovanskim klubom trajno. Clam je odšel, prišlo je Seidlerjevo začasno ministrstvo, Jugoslovanski klub je omahnil, glasoval je za proračun in izrekel s tem vladi svoje zaupanje. Kakšno razočaranje je tedaj za-

daj si osvojite svet veliko lažje z ljubeznijo in prijaznostjo. In vi oblastniki topov, in vi šovinisti, če morate že res na vsak način spraviti svojega „dednega sovražnika“ s sveta: Dednega sovražnika spravite le tedaj s sveta, če ga napravite za svojega brata.

Da, ko bi bili vzgajali v tem duhu ljubezni in bratstva med narodi svoje otroke in sebe — in ko bi se ne bili vzgajali vi voditelji narodov in ljudih le hlapce svojih interesov, temveč bi vzgajali predsvem človeka — brata: Tedaj bi bil veliki haški dan, ki se ga spominjamo, dan veselja, ko so bila zasejana velika dejanja in velika dejanja bi tudi vzcvetela. Tako se pa spominjamo tega dneva z žalostjo, ker velika dejanja so zasuta.

Proč z razvalinami, ki so vstale iz vas samih: Iz srednjeveške šare podedovanih nazorov, napačne vzgoje, zastarelih idealov, pogrešenih naprav — in iz vaših src, kjer ni ljubezni, temveč jih je prepreglo sovraštvo. Proč z razvalinami in iz istega temelja, ki je bil položen tam v Haagu, naj vzklije novo klasje, naj vzcveje novi cvet.

Da, krasno seme je bilo vsejano, seme, ki je v prvi obetalo sadove. Vse, kar je bilo dela prej, je bilo le zato, da se zrahlja trda

zemlja, delo, ki je trajalo pol stoletja. Duhovi kakor Tolstoj, Viktor Hugo, duša Berte Suttnerjeve — svetovni mirovni kongresi v Parizu, Londonu, Rimu, Bernu, Čikagi, Antwerpnu, Budimpešti, Hamburgu, Turinu — vsi so bili zasebnega značaja, zasnovani od posameznih velikih duhov. Ali 18. maja 1899 — kakor da je hotelo umirajoče stoletje odsloviti stare, preživele malike, kakor da nam je hotelo odpreti novo stoletje novo dobo procvitanja narodov — ravno tako je bilo, ko je „oficielna oseba“, mogočnej, car ruski, vabil na mirovno konferenco in se je odzvalo šestindvajset držav.

Kar ste takrat obljubili, ve države, vi mogočnejši in kar ste na drugi haški konferenci slovesno obnovili: Da poravnate spore s sodniki, ki jih izvolite sami na temelju spoštovanja pravice, da izpolnite brezpogjno, zvesto in verno, kar razsodijo ti sodniki. Da ve države in vi mogočnejši vse to tudi v bodočnosti izpolnite, to zahtevajo vaša ljudstva od vas.

In vi narodi, ako ne izpolnijo v bodočnosti tega vaši voditelji in vaše države, če zopet postavijo silo nad pravico, če zopet grmadijo oboroževanje na oboroževanje in s tem svetovno vojno na svetovno vojno, po-

tem, vi narodi, zahteva zgodovina od vas, da si sami poiščete svojo pravico, svoj mir, svojo svobodo! Le na temelju pravice počiva bodočnost Evrope. Ali pa nima Evropa nobene bodočnosti več.

Dovelj moritve! Na temelju zadnjega haškega dela odrešenja gradite bodočnost sveta! Razsodišče in pravico namesto vojne, vojna to je prilaščanje tega, kar ni tvoje. Proč z vsem brezmejnimi oboroževanjem za nove vojne! Proč s podlim nezaupanjem, ki ga grade med narodi! Nezaupanje sejejo zato, da rečete „da“, kadar zahtevajo novo oboroževanje. Bodite pogumni in recite — ne. Država naj ustavi rokodelstvo vsem oduhom. Ti podaljšujejo vojno, ti sejejo novo vojno. Oni napolnjujejo mavho, a ljudstvo plačuje. Najprej s potom svojega obraza, potem s svojo krvjo. Dovelj moritve! Dovelj oboroževanja in vojevanja!

Komu koristi vojna? Posamezniku? Ne! Skupnosti? Ne! Domovini? Tudi ne! Nekaj veletrgovcev je, ki bi radi raztegnili svoj delokrog. Ali morda v domovini? O ne! Saj jim je ona ravno prerевна! Nekje tam v daljnem daljnem svetu jim zastavi pot konkurent drugega naroda — in že ropotajo interesi o „ogroženi domovini“.

vladalo doma! Nihče ni soglašal s tem korakom Jugoslovanskega kluba, ker nihče ni razumel upravičenosti takega postopanja. Takrat smo soglašali edinole z nastopom Tresiča-Pavičiča, ki se je izkazal za edinega moža v Jugoslovanskem klubu. On je glasoval proti proračunu. V slovenskem časopisju so „razlagali“ ta korak slovenskih ljudskih zastopnikov, češ, sedanja vlada je le provizorična, čemu bi jej otežkočali njeno že itak težavno stališče. Tudi ta razlaga ni našla odmeva doma, vsakdo je zahteval, da ostani klub v najostrejši opoziciji, dokler nimajo jugoslovanska plemena zagotovljenih tistih življenjskih pogojev, ki mu omogočujejo popoln razmah in ga popolnoma osvobodijo nadvlade Nemcev. Češki poslanci niso glasovali za proračun, zavedajoč se zgodovinske važnosti svojega dejanja.

Nezaupanje, ki ga je povzročilo glasovanje Jugoslovanskega kluba med slovenskim narodom napram svojim zastopnikom, so še poostrele vesti, da bi bili Jugoslavlani pripravljene celo vstopiti v koncentracijsko vlado. Da so res pripravljene Jugoslavlani vstopiti v kabinet, je potrdil „Sl. Narod“ od torka, ko razvija nekak program za skupno nastopanje Jugoslovanov in Čehov.

Takšen je torej dejanski položaj: Jugoslovanski klub je opustil opozicionalno stališče nasproti vladi, odcepil se je od Čehov in je pripravljen na vstop v bodočo koncentracijsko vlado.

Taktika Jugoslovanskega kluba s stališča zedinjenja jugoslovanskih plemen, je vredna najstrožje obsodbe. V noben ustavni odsek, v nobeno vlado ne bi smel vstopiti Jugoslovanski klub, dokler nima garancij, da se izvedejo vse zahteve njegove deklaracije. Sedaj ni čas za koncesije, ni čas za malenkostne pridobitve, ni čas za sklepanje kravih kupčij. Rerezentanta Jugoslovanskega kluba, dr. Krek in dr. Korošec, sta učinila najhujši zločin nad jugoslovanskimi plemei, ker pehata s svojim nedoslednim delovanjem, s svojim kolebanjem med radikalizmom in servilnostjo jugoslovanska plemena v še temnejšo, v še bolj suženjsko bodočnost kakor je bila preteklost in je sedanost.

Realna politika — piše „Slovenski Narod“. Kar uganja Jugoslovanski klub sedaj, ni realna politika, temveč je realno udejstvovanje častihlepnosti posameznikov na škodo celote. Manjšina Češkega svaza, za katero pa stoji večina češkega naroda izvršuje realno politiko; večina Jugoslovanskega kluba, za katero pa ne stoji niti en Slove-

Dovelj moritve, oboroževanja, mešetarstva! Proč s trufi privatnih interesov. Nova država: Pravica ne le za izvoljence, temveč enaka pravica za vse ljudstvo. Proč s pregajami: Carine naj padejo! Svoboda dežel, svoboda morjal! Izogibajte se aneksij, v njih spe nove vojne! Nova Evropa! Pravica ne le za izvoljene narode, pravica za narode vsega sveta. Pravice za vse narodnosti, jezike, vsa plemena! Pravica tudi za kolonije — pripoznajte v kolonijah ljudi, a ne le stvari za izmozgavanje! Pravico tudi ženam, one so najboljša bitja v narodu. In ljudstvo, ljudstvo naj odločuje: Ali mir, ali vojna.

Proč z vsemi tajnimi pogodbami — resnica naj razkrije svoje lice. Proč z diplomatičnimi lasuljami — Talleyrand je mrtev. Proč z neizmernim militarizmom — Julij Cezar je še dlje mrtev. Proč z vsem šovinizmom — zakaj se smešljaš, ti stari Šovin? Nekoč so bili Prusi in Bavarci in Švabi in Saksonci — potem so dobili enotno državo. Avstrija se je vojskovala s Prusko — potem sta sklenili nibelunško zvezo. Sedaj pa nam dajte enotno Evropo pod žezlom pravice! Ne, dajte nam združen svet, ljudem državo ljudi pod praporom ljubezni in človečnosti. —

neč, hodi po potih, ki vodijo v služnost in hlapčevstvo. Za Jugoslovanski klub bi moralo veljati le to geslo: **Državno ujedinjene jugoslovanskih plemen.**

Najbrže pridejo tudi sedaj kakšne razlage in izgovarjati se bodo na „antecedencije tega dogodka“, kakor piše „Narod“ zagnatno o glasovanju za proračun. Za vse trpljenje med vojno so jugoslovanska plemena upravičena, da poznajo jasno nagibe vsakega koraka, ki ga izvrši Jugoslovanski klub. Postavljati narod pred gotova dejstva, o katerih ne ve, kakšno podlago imajo, kam in komu zavezujejo, uganjati še nadalje zakulisno politiko — za vse take mahinacije so časi prerensni in preodločilni. Morala in politika se ne smeta in ne moreta izključevati, kar ni pošteno v zasebnem življenju, to je tudi v javnem življenju neravno. Gospodje poslanci Jugoslovanskega kluba naj napravijo doma ljudsko glasovanje o svojem dosedanem postopanju in o bodoči taktiki in spoznali bodo, da odbruje slovenski narod enako radikalno postopanje, kakor ga izvršuje manjšina Češkega svaza. Ne potrebujemo jugoslovanskih ministrov, potrebujemo značajne jugoslovanske poslance. Potrebujemo značajne in odločne jugoslovanske poslance, ki se zavedajo velike socialne odgovornosti napram narodu, ki jim je v teh zgodovinskih odločilnih dneh poveril takorekoč molče veliko nalogo, da zastopajo neustrašeno le eno veliko idejo, da udeležujejo šeststoletno hrepenenje vseh jugoslovanskih plemen — Slovencev, Hrvatov, Srbov — po državnem ujedinjenju v zmislu samoodločevanja narodov.

Politični pregled.

— Spor med Jugoslavlani in Čehi.

„Slovenec“ od petka priobčuje sledeče pojasnilo od avtoritativne strani: Praga, 25. julija 1917. Glasilo poslanca dr. Stranskega „Lidove Noviny“ je razglasilo, da hočejo Jugoslavlani le zaradi tega v ustavnem odseku sodelovati, da bi iz njega mogli vstopiti v koalicijski kabinet, sestavljen iz Nemcev in iz nekaterih slovenskih strank. Ta vest je popolnoma izmišljena in ima namen, da zanese nezaupnost v kroge čeških politikov, ki so se te dni v Pragi posvetovali o sodelovanju čeških strank v ustavnem odseku. Tudi poslanca dr. Korošec in dr. Krek se mudita te dni v Pragi. Jugoslavlani ne mislijo in tudi v bodoče ne bodo mislili na koalicijske kabinete in ministrske stole, ampak edinole, kako bi uresničili svoj program, ki so ga proglasili dne 30. maja v državni zbornici. To bodi tudi „Lidovim Novinam“ enkrat za vselej v vednost. — Če bo le res!

— Dr. Stransky proti avstrijski politiki Čehov. V „Lidovih Novinah“ piše posl. dr. Stransky, da je bil glavni namen prihoda Jugoslovanov v Prago ta, da pridobi Češki svaz za koalicijski kabinet avstrijskih narodnosti. Dr. Stransky odklanja to namero in pravi: Ne smemo prezreti, da je velika, celo načelna razlika med stališčem češkega naroda in stališčem vseh drugih nenemških narodov v Avstriji, razlika, ki dovoljuje tem narodom dostikrat tako politiko, ki ni dovoljena nam. Gališki Poljaki, Ukrajinci, Rumuni, Jugoslavlani, Hrvatje in Italijani so delci orjaških enot, ki delujejo in tehtajo zase. Za usodo galiških Poljakov ni odločilna dunajska politika. Dovelj so storili, ko so odkritosrčno priznali svojo politično voljo, njihova taktika na Dunaju ne vpliva na poljsko vprašanje. Enako velja za Jugoslovane. Težišče jugoslovanskega problema ni v Trstu, ne v Ljubljani, temveč v Zagrebu in v ideji skupnosti vseh Jugoslovanov. Čehi pa nimajo nobenih bratrancev po svetu. Nikogar ne bodo reklamirali in izreklamirali. Njim ne zadošča, da rečejo ne maramo dualizma in Cislajtanije, pokazati morajo, da tega

res nočejo in ne smejo podpirati tega niti z videzom svoje udeležbe. Čeh, ki bi vstopil v cislajtanski kabinet, ki bi se oprijemal cislajtanske državne misli, bi pripomogel k ustanovitvi nove naklade dualizma in centralizma in to najbrže za vselej. — Po našem mnenju veljajo enaka načela tudi za jugoslovansko politiko, ki mora nastopati z vso odločnostjo proti dualizmu in centralizmu.

— „Vse je na pravih potih“, tako nadpisuje agrarni „Večer“ svoja izvajanja o konferencah Čehov v Pragi. Češki svaz je bil sklenil svoj čas, da odpošlje svoje zastopnike v ustavni odsek šele tedaj, ko konča svoje razprave o izvedbi svoje državnopravne proklamacije. Ta posvetovanja so sedaj v Pragi in pokazala so, da bo treba še mnogo dela, preden izdelajo določen sklep. Posvetovanja v agrarni stranki so pokazala, da je češka provinca popolnoma edina in da trdno zida na češko-slovaško državo. Skupna posvetovanja svaza in narodnega odbora pripeljejo, najbrže do enakih sklepov in poostre skoraj gotovo še češko stališče z dne 30. maja. Posvetovanja bodo trajala najbrže več tednov, lahko tudi več mesecev. K posvetovanjem pritegnejo še nove češke može, uspeh posvetovanj je brezdvomen. 30. maju prineso še okrepitev.

— Češke politične stranke so razdeljene sedaj na dva tabora: Češki socialni demokratje, Mladočehi in klerikalci na eni strani, agrarci, narodni socialci, realisti in radikalci na drugi strani. Prva skupina je za udeležbo v ustavnem odseku državnega zbora, druga skupina proti udeležbi.

— Avstrija in Nemčija. Na izvajanje Cecila v angleški poslanski zbornici, da Avstrija ni glavni sovražnik, odgovarja dunajski „Fremdenblatt“, da bo stala Avstro-Ogrska ravno tako ramo ob rami z Nemčijo ob mirovni pogajanjih kakor stoji v vojni. Naša zveza z Nemčijo je tako močna, da je ne zdrobi nobena človeška sila. Avstrija stremi po častnem miru, po miru, ki ni nasilen za nasprotnika in ki nas kaže na na eni fronti z našimi zaveznikom, po miru, ki nas varuje pred novimi zločinskimi napadi in nas pušča v svoji hiši gospodarje.

— „Obergalgenbaurat“, nemški nacionallec Heine je hotel imeti v Dunajskem Novem mestu shod. Soc. dem. delavstvo je razbilo shod in čuvstveni gospod Heine (izrazil se je bil namreč v državnem zboru, da je bilo v Galiciji še premalo obešenih) je moral pobrati šila in kopita, ne da bi govoril.

— Avstrijski Ukrajinci. Ukrajinska parlamentarna zveza je imela dva dni trajajoča posvetovanja na Dunaju. Predsedstvo kluba je razpravljalo z ministrskim predsednikom v zadevi ukrajinskega uradnega jezika in o postopanju s prebivalstvom v galiških krajih, ki so jih zapustili Rusi. Ministrski predsednik je obljubil, da se bo oziral na izražene želje. Ukrajinska parlamentarna zveza izraža svoje trdno prepričanje, da ne izgine ukrajinsko vprašanje, kot vzhodno evropsko vprašanje prve vrste, nič več z dnevnega reda velike politike. Končno izraža ukrajinski narod svoje trdno uverjenje, da odločuje sam o svoji državno narodnostni individualnosti v zmislu načel demokracije in samouprave narodov, kakor jih je proklamirala ruska revolucija. Glede notranje avstrijske politike vztraja ukrajinski klub na stališču, da je rešitev ustavnega vprašanja v Avstriji prvotna pravica parlamenta. Rešitev naj se izvrši na temeljih prave demokracije, samoodločevanja in pravice samouprave narodov in ustavnim potom. Klub se zavzema za to, da se skliče ustavni odsek poslanske zbornice čim prej na delo.

— Ukrajinci in konference v Pragi. Ukrajinci so odklonili povabilo na udeležbo praških konferenc, ker vedo, da so

med Čehi načelna nasprotstva o ustavnem vprašanju in se nočejo mešati v notranje spore Čehov.

= **Pilsudski.** Zaradi aretacije Pilsudskega in Sosnkovskega je bil podpredsednik kluba poljskih socialnih demokratov dr. Diamand pri zunanem ministru Czerninu. Dr. Diamand je prosil Czernina, naj posreduje pri nemški vladi, da prekliče svoje odredbe in je tudi zahteval, naj se dovoli javnosti neomejeno obravnavanje tega dogodka.

= **Italijanska ofenziva naj pomaga Rusom.** Ruski poslanik v Rimu je zaprosil pri italijanski vladi, naj prične Italija takoj z ofenzivo, da razbremeni Ruse.

= **Angleška vlada** je ponudila Braziliji večje posojilo, če jej izroči Brazilija zaplenjene nemške ladje.

= **Konferenca alirancev v Parizu.** Pariški listi, ki imajo zveze z zunanjim ministrstvom, pišejo o priliki pariške konference v zmislu, da bi bil mogoč poseben mir z Avstro-Ogrsko, češ da ni Avstrija odgovorna za izbruh svetovne vojne, temveč Nemčija. Konferenca se bo bavila z novo ureditvijo balkanskih zadev, zlasti z Albanijo; Srbija mora dobiti zadoščenje. Z Italijo, Srbijo in Grško so sklenjeni že dogovori, o katerih bo razpravljala konferenca. — Črnogorski kralj Nikita je izrazil željo, da naj razpravlja konferenca tudi o črnogorskem vprašanju. Zahteva je bila odklonjena. — Konferenca bo trajala, najbrže osem dni in ima izvršiti delo o petih sklepih glede vojnih in mirovnih ciljev. V zadnjem trenutku je prišel še poseben predlog ruskega delavskega in vojaškega sovjeta.

= **Dogodki na Ruskem.** Petrogradska agencija poroča: Višji poveljniki na fronti in armadni poveljniki vztrajajo v svojih poročilih s fronte na tem, da se uvede na fronti zopet smrtna kazen. Odredba naj bo le začasna, dokler ne končajo vojaške operacije. Začasna vlada odreja poleg zopetne uvedbe smrtne kazni tudi upostavitve revolucionarnih vojnih sodišč na vsej fronti, ki so sestavljena iz treh oficirjev in treh vojakov. — Ministrski predsednik Kerenski je izjavil zastopnikom časopisja: Temeljni problem začasne vlade je, da takoj zavaruje dobrobit domovine in revolucije, naj velja, kar hoče. Zavedajoč se v polni meri tega namena, je sklenila vlada, da brezobzirno iztrebi vse, kar upropasti lahko domovino. Da smo zopet uvedli smrtno kazen na fronti je pripisovati okoliščini, da je bila postavljena vlada pred dve dejstvi: Ali žrtvuje armado podlim izdajalcem, ali izbrati sredstvo, ki edino lahko ostraši. Začasna vlada, ki je povsem solidarna z armado, je vzela težko odgovornost nase le zato, da varuje dragoceno življenje junakov, ki izpolnjujejo svojo dolžnost do domovine in katerim preči poguba in da odvrne od domovine pretečo sramoto. — Petrogradska vlada energično zasleduje Leninove pristaše in jih je že 16 tisoč zaprla. Lenina baje ne morejo dobiti.

= **Prisega rudarjev.** Kerenski je prejel iz Harkova brzojavko o zborovanju 2000 rudarjev, ki so prisegli takole: Prisegamo na glave naših otrok, v imenu vsemogočnega boga nebes in zemlje in vsega tega, kar nam je na zemlji najsvetejše, da se ne odrečemo nikdar priborjeni svobodi. Zaupamo socialnim revolucionarjem in minimalističnim socialnim demokratom in prisegamo, da ne poslušamo nikdar Leninovih pristašev, ker vodijo ti s svojo agitacijo Rusijo v propast, med ko izjavljajo socialni revolucionarji in minimalisti, da gre vsa zemlja ljudstvu. Pozdravljamo socialističen blok in prisegamo še enkrat, da gremo dalje s temi strankami, ne da bi se plašili smrti.

= **Mehika tudi na strani entente.** Iz Washingtona poročajo o izjavi Mehike, da je pripravljena na vojno ob strani entente, ker jej hočejo dovoliti Zedinjene države posojilo. Vilson je izjavil, da ne želi ude-

ležbe Mehike v vojni, temveč se zadovolji s prijazno nevtralnostjo.

Stockholmska konferenca.

Kakor smo poročali že zadnjič, je prosil holandsko-skandinavski odbor vlado, naj prepusti državnozbornsko poslopje za stockholmsko mirovno konferenco. Minister za zunanje zadeve je odklonil to prošnjo zaradi tega, ker bi zbudilo to napačno pojmovanje v vojujočih se državah.

Ruski delegatje, ki so sedaj v Londonu, odpotujejo te dni iz Londona v Pariz, kjer ostanejo najbrže en teden in kjer bodo razpravljali tudi z delegati italijanskih socialnih demokratov, ki so telegrafično pozvani v Pariz. 4. avgusta bi bili radi ruski delegatje zopet v Londonu, kjer ostanejo teden dni in se vrnejo 10. ali 11. avgusta zopet v Stockholm, skoraj gotovo v družbi francoskih in angleških delegatov, če sklenejo udeležbo na konferenci. Otvoritev mednarodne konference bi se izvršila nato nekaj dni po 15. avgustu, daljšemu odložitju pa se odločno upirajo Rusi.

Ruskega delegata Rozanova, ki je še v Stockholmu, je vprašal nek žurnalst, če je resnična vest, da naj počiva na dan otvoritve konference delo po vseh deželah. Rozanov je pojasnil, da se odbor če ni pečal s tem vprašanjem, pač pa on osebno odobruje tako demonstracijo, vendar bi ne smol priti povod zanjo od nobeuega odbora, temveč od delavstva samega.

Dazcynski je odpotoval zaradi Pilsudske afere. 27. julija je zaslišal holandsko-skandinavski odbor armenski in židovske socialiste.

Dnevne beležke.

— **Na naslov ljubljanske pošte.** Od ljubljanske pošte prav odločno zahtevamo, da napravi takoj red pri dostavljanju „Napreja.“ Po pet, šest dni ne dobe nekateri naročniki lista. Ako ne pomaga ta opomin, se obrnemo drugam.

— **Sadovi škofove konference.** O znameniti konferenci ljubljanskega škofa smo že poročali. Na tej konferenci je bila tudi sprejeta resolucija, da sta Zadrudna zveza in Zadrudna centrala enakoveljavni in da ne smejo duhovniki agitirati ne za eno ne za drugo. Deželni odbor, ki bi moral pravzaprav upoštevati prvi škofove nasvete, se je pa postavil na popolnoma drugo stališče. Na zadnji seji je sklenil namreč: „Ker reprezentira Zadrudna centrala sedaj večino kranjskih pridobitnih in gospodarskih zadrug z večina zadrudnega kapitala, jo deželni odbor prizna kot uradno predstaviteljico pri njej včlanjenih zadrug.“ — Ubogi škof, tako omalovažujejo deželni kristjani njegove sklepe. Upamo, da izmodri ta lekcija škofa in ostane rajši odslej pri brevirju in mašnih knjigah, kakor pa da se zaletava v sršeno-gnezdo.

— **Posurovelost.** „Slovenec“ od petka poroča iz Steinklamma sledeče: 20. t. m. je šla 55 let stara begunka Alojzija Rebula, doma iz Volčjega grada pobirat suha drva. Za njo je prišel neki domačin in revico tako pretepel, da ni več upanja, da bi okrevala. Tudi svojih otrok nismo varni pustiti na cesti. Pustite nam, da nas raje pobijejo granate na naši lastni zemlji, kakor pa da bi še nadalje vživali „usmiljenje“ na trdih tujih tleh.

— **Umetnice in umetniki kraljevskega hrvatskega gledališča na odru deželnega gledališča v Ljubljani.** V četrtek 2. avgusta in v petek 3. avgusta bomo imeli na odru deželnega gledališča v Ljubljani odlične goste: umetnice in umetnike kraljevskega

hrvatskega gledališča iz Zagreba. Za dane omenjamo nekaj prvih moči, ki nastopijo v Ljubljani. Gdčna Bogumila Vilhar je hči slovensko-hrvatskega skladatelja F. S. Vilharja, ki sedaj slavi 10 letnico svojega umetniškega delovanja na hrvatskem gledališču. Igrala je pred leti v „Tekmi“ tudi na slovenskem odru v Ljubljani. Gdčna Jovanka Jovanovič je zelo talentirana dramska umetnica. Bila je več let angažirana v Osjeku, nakar je šla na Dunaj, kjer je študirala pri dvornem igralcu Heineju ter se je sedaj vrnila v Zagreb. Naš Ignacij Borštnik je priznan največji jugoslovanski karakterni igralec. Adolf Grünhut je bil pred vojno angažiran na „Neue Wiener Bühne“ ter je izvrsten igralec karakternih vlog. Ivo Badalič je odličan zastopnik ljubavnih vlog, velikega poleta in talenta ter deluje že deset let na zagrebškem gledališču. Gostje nastopijo z izbornim bogatim sporedom, zato je upati, da jih vsakokrat pozdravi razprodano gledališče. Na obeh večerih bo sodeloval pomnožen gledališki orkester. Občinstvo naj bi si vstopnice takoj kupilo. Vstopnice se bodo prodajale danes do 8. ure zvečer pri blagajni deželnega gledališča jutri v nedeljo pa dopoldne od 11. do 12. — Vstopnina: Sedeži v ložah v I. nadstropju po 5 in 4 K, v parternih ložah po 3 K 80 v, v II. nadstropju po 3 K 50 v. — Rezervirani sedeži po 3 K 50 v, 3 in 2 K 50 v. — Parter: I.—III. vrsta 3 K 50 v, IV.—VII. vrsta 3 K, VIII.—IX. vrsta 2 K 50 v, X.—XI. vrsta 2 K. — Balkon po 3 K 50 v in 2 K, — Galerija I. in II. vrsta po 1 K 60 v, ostale vrste po 1 K. — Stojišče po 50 vin.

Aprovizacija.

Krompir letošnjega pridelka je zasežen od 1. avgusta 1917 dalje. Krompir za krmo se kontigentira; za krmo je določen le oni krompir, ki ga ljudje ne morejo uživati. Uporaba krompirja v obrtnih žganjekuhih je prepovedana. Dovoljenje za predelavo krompirja na kak drug način izdaja urad za ljudsko prehrano. Pridelovalci krompirja morajo oddati zaseženi krompir vojnemu žitnemu zavodu. Oddaja krompirja, zastonj ali za plačilo, je prepovedana, zato je treba imeti za pošiljanje krompirja posebna transportna dovoljenja. Vsak, kdor je zasadil s krompirjem več kakor pol hektarja zemljišča mora množino pridelka naznaniti. Krompir se bo oddajal jeseni konsumentom na podlagi kart in v mestih z nad 10 tisoč prebivalci se uvede rajoniranje. Cene za krompir pri pridelovalcu so sledeče: Od 1. do 20. avgusta 40 kron in od 21. avgusta do 5. septembra po 25 kron za meterski stot, od 7. septembra dalje po 15 kron. Kifelčar velja trikrat toliko kakor okrogli krompir.

Razdelitev prekajenega mesa na rdeče izkaznice. Mestna aprovizacija bo v ponedeljek, 30. julija popoldne razdeljevala na rdeče izkaznice prekajeno meso po 4 krone kilogram. Določa se naslednji red: od 2. do pol 3. št. 1 do 200, od pol 3. do 3. št. 201 do 400, od 3. do pol 4. št. 401 do 600, od pol 4. do 4 št. 601 do 800, od 4. do pol 5 št. 801 do konca. Poleg rdeče izkaznice je prinesiti s seboj tudi nakazilo za meso. Pri tej razdelitvi ne pridejo na vrsto one rdeče izkaznice, ki so zaznamovane s črko A.

Preskrba s premogom. Z ozirom na notico „Preskrba s premogom“, objavljeno v št. 10, prosim na podlagi § 19 tiskovnega zakona za objavljenje sledečega popravka: „Neresnično je, da stojim v sorodu z prof. dr. Krekom, imenovanem v zgoraj citiranem artiklu, razun tega gospoda še nikdar nisem videl, ne govoril. Enako je neresnično, da bi bil kedaj kogarkoli preskrboval s premogom. Tembolj je pravilno, da se moram ka-

najbolj sam potruditi, da krijem lastno potrebo na premoğu, česar pa še do danes nisem dosegel. S spoštovanjem Karl vitez pl. Kern Mjr. — Lojalno obžalujemo, da smo delali gosp. majorju Kernu krivico. Vendar pa konstatiramo še enkrat, da se gode v Ljubljani velike krivice pri oddaji premoğa in da ga dobe le oni, ki imajo „zveze“

Vojna.

AVSTRIJSKO VOJNO POROČILO.

Dunaj, 28. julija. (Koresp. urad.) Uradno se razglašja:

VZHODNO BOJIŠČE.

Ob Putni se je posrečilo sovražniku, da je svojo fronto nekoliko potisnil naprej. Pri Soveji smo zavrnili njegove sunke. Pri Kirlibabi so vrgle avstro-ogrske čete Ruse iz njih višinskih pozicij. Goro Tomnatic so nemški polki zavzeli. Južno od Dnjestra v vzhodni smeri prodirajoče zavezniške čete se bližajo umikajočemu se sovražniku za petami, zapadni meji Bukovine. Severno od Dnjestra se umikajo Rusi proti Zbruczu. Jagielnico so zavezniške kolone prekoračile. Tudi vzhodno od Trembove in Tarnopola smo pridobili prostora.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Ob Soči živahen topovski boj.

JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

Ničesar novega.

Šef generalnega štaba.

* * *

NEMŠKO VOJNO POROČILO.

Berlin, 26. julija. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestol. Ruprehta Bavarskega.

Razen kratkih odmorov je ostalo bojno delovanje artiljerije ob flandrskem bojišču neizpremenjeno močno. Danes zjutraj se je na široki fronti zopet pričel silen bobnajoči ogenj. Tudi v Artoisu je prišlo do živahnega streljanja.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika.

Južno od Aillesa sta se z izgubami ponesrečila dva nova francoska napada proti pozicijam ob Chemin des Damesu, ki smo jih bili zavzeli. Sicer je ostalo bojno delovanje, izvzemši časih stopnjevanje ognja, v Champagni in ob Mosi slabotno.

Armadna fronta generalfeldmaršala vojvode Albrehta Würtemberškega.

Ničesar bistvenega.

V številnih bojih v zraku je izgubil sovražnik 13 letal. Danes ponoči smo obmetavali kolodvore in vojaške naprave z bombami. Spoznali smo, da smo zadeli. Naši letalci so se v kljub močni obrambi nepoškodovani vrnili.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armadna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Armadna skupina generalobersta v. Böhm-Ermolija.

Naše divizije so pridobile vzhodno in jugo-vzhodno od Tarnopola nadalje tal. Na

obeh straneh Dnjestra so se poražene ruske armade med številnimi boji na cestah in razdirajoč železnice nadalje umikale. Pri zasledovanju so prekoračili naši armadni zbori črto Jagielnico—Horodenko—Zablotov.

Armadna fronta generalobersta nadv. Jožefa.

Cete severnega krila se bližajo nižavi Pruta pod Kolomejo. Zapadno od ceste Seletin-Fundul Moldovi v Gozdnatih Kaupatih so iztrgale nemške in avstro-ogrske čete še se upirajočemu sovražniku nekaj višinskih pozicij. O gorenji Putni so se umaknile sile južnega krila pod premočnim sovražnim pritiskom na vzhodna pobočja Bereczkega gorovja.

Pri armadni skupini generalfeldmaršala v. Mackensena in ob makedonski fronti je položaj neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Občno konsumno društvo

v Zagorju ob S.
reg. zadr. z om. por.

Zadruga je najboljšo aprovizacijsko mesto, ki preskrbuje z vsemi potrebščinami svoje članne po na najugodnejših cenah.

Član konsumnega društvalahko postane vsakdo.

Vstopnina in delež sta razmeroma majhna.

Delež se lahko odplačuje v rokih.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Franciščanska ulica šte. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Splošno kreditno društvo

r. z. z o. z. v Ljubljani.

Hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2 % od dne vloge do dne dviga. Na razpolago so domači hranilniki. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila se dajejo na hipoteke, zastavna pisma, osebni kredit, vrednostne listine (efekti), predujmi na lombard pod zelo ugodnimi pogoji.

Menice se eskomptujejo po razmerju bančne obrestne mere.

Telefon št. 120.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih, Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

„ASANOL“ ima presenetljiv uspeh pri pokončanju žoharjev, (zakon. varovan) škrltkov, mravelj itd. Ena škatljica stane 1 krono.

„Piff - Paff“ (nadomestilo za podganjo smrt) najboljšo sredstvo za streljanje podgan in miši. 1 pušica stane K 1.50.

„St. Valentinov redilni prašek za prešiče je edino uspešno pri prebavi krme, zaradi tega izredno redi meso in tolašco. 1 zavojček stane 1 krono.

Dobi se vseh prodajalnah konsumnega društva za Ljubljano in okolico.

Mazilo za lase

varstvena znamka „Netopir“

napravi g. Ana Križaj v Spodnji Siški številka 222 pri Ljubljani. Dobi se v Koldvorski ulici 200 ali pa v trafikki pri farni cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Steklenica po 4 in 5 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. — Za gotovost se jamči. — Zadostuje steklenica. Spričevala na razpolago.

Kosumno društvo rudarjev v Hrastniku

reg. zadr. z om. jamstvom.

**Prodaja specerijskega blaga,
blaga za obleke, stroje-
nih oblek za otroke,
nogavic, čevljev,
srajc i. t. d. po
najnižji
ceni.**

Zadruga toči v svoji gostilni
pristna vina.

Člani kupujejo vse svoje potreb-
ščine v lastnem podjetju.

Član lahko postane vsakdo.
Delež znaša le 40 kron.

Mati.

Zanimiv roman iz delavskega življenja.

Spisal M. Gorki.

Cena izvodu je 4 K, po pošti 20 v več.
Dobiva se v knjigarnah in tudi
potom uprave našega lista.

RIM

Duhovito zasnovan zgodovinski
roman slovečega francoskega pi-
satelja EMILA ZOLA. Poslovenil
E. K. Cena izvodu je 2 K, po pošti
20 v več. Dobiva se v knjigarnah in
tudi potom uprave našega liste.

Občno konsumno društvo v Idriji

registr. zadr. z om. zav.

Trgovina s specerijskim manu-
fakturnim in konfekcijskim bla-
gom, obuvati, opojnimi pijačami.

— Pisarna v Idriji štev. 446. —

Prodajalne:
Centralna v Idriji.

Podružnice:
Na Brusovšu in Podgorami v
Idriji in v Spodnji Idriji.

Lastna posestva, valjčni mlin.

Pristopnina znaša 2 K, delež 40 K.

Priporočljive knjige in knjižice.

Prav toplo priporočamo sodrugom, da naročajo

knjige in knjižice:

Socializem. I. zvezek; upravljal A. Kristan.
Cena 20 v, druga izdaja.

Socialna demokracija in kmetijsko ljud-
stvo, iz poročila urednika Ant. Kri-
stana. II. zvezek. 10 v.

Zakaj smo socialisti? Uredil Ant. Kristan.
III. zvezek. Cena 14 v.

Komunistični manifest. Napisala K. Marx
in Frid. Engels. IV. zvezek. Cena 40 v.

Kdo uničuje proizvodnjo v malem? Na-
pisal Karl Kautsky. V. zvezek. 30 v.

Kapitalistični razred. Spisal Karl Kautsky.
VI. zvezek. Cena 30 v.

Katoliško svetovno naziranje in svobodna
znanost. Napisal L. Wahrmund. VII.
zvezek. 70 v.

○ konsumnih društvih. Uredil A. Kristan.
VIII. zvezek. Cena 30 v.

Kapitalistični razred. Napisal A. Kautsky.
IX. zvezek. Cena 30 v.

Nevarni socializem. Napisal E. Kristan.
X. zvezek. 30 v.

Narodno vprašanje in Slovenci. Napisal
Etbin Kristan. XI. zvezek. 30 v.

Strahovi. Napisal Etbin Kristan. XII. zvezek.
30 v.

Država bodočnosti. Napisal K. Kautsky.
XIII. zvezek. Cena 40 v.

Vojna in socialna demokracija. Cena 30 v.
Program socialne demokracije v Avstriji.
6 v.

Vun z enako volilno pravico. 4 v.
Zvišanje duhovniških plač. 10 v.

Primož Trubar in slovensko ljudstvo.
Spisal E. K. Cena 8 v.

V dobi klerikalizma. Spisal Liberatus. 40 v.
Razprave VII. rednega zbora jugoslovan-
socialne demokr. stranke v Avstriji.
60 v.

Španska inkvizicija. I, II, III, IV.
Socializem in moderna veda. Spisal E.
Ferri. K 1-20.

Politično življenje Slovencev. Knjižica lepo-
slov. političnih in socialnih spisov.
I zvezek. Napisal dr. D. Lončar.

Dr. Janez Bleiweis in njegova doba. Knji-
žica leposlovnih, političnih in socialnih
spisov. II. zvezek. Napisal dr. D. Lončar.

Slovenci. Napisal dr. D. Lončar. III. zvezek.
Prešernov spomenik. Uredil dr. Dr. Iv.
Priatelj. 80 v.

Drama Prešernovega duševnega življenja.
Spisal dr. Iv. Priatelj. 40 v.

Naši zapiski. (Se dobi nekaj starejših let-
nikov po 4-80.)

Občinski socializem. Spisal Abditus. 70 v.
Pripovedni spisi.

Francka in drugi. Spisal Et. Kristan. 50 v.

Pod spovednim pečatom. I. in II. del. Na-
pisal katoliški kaplan Hans Kirchsteiger,
poslovenil E. Kristan. Prva knjiga stane
K 2-60, druga K 2-—.

Magdalena. Spisal S. Macher. Preložil dr. A.
Dermota. Cena K 2-—.

Iz nižin življenja. Spisal P. Mihalck. K 1-—.

Zavičev pesimizem. Spisal Etbin Kristan.

Mati. Sloveči Gorkijev roman. Poslovenil
M. J. K 4-—.

Rim. Zgodovinski roman. Spisal E. Zola,
poslovenil E. K.

Vsa pohištvena in stavbena mizararska dela

prevzame

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

reg. zadruga z om. poročtvom

Vič-Glince pri Ljubljani

po izredno solidnih cenah in jamči za dobro izvršbo.

Ima že doslej najboljše reference.